

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 211/2017-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. apríla 2017 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti INLUX, s. r. o., Farského 26, Bratislava, zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Arendackým, Železničiarska 13, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 Listiny základných práv a slobôd, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Cob 207/2015 z 10. februára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti INLUX, s. r. o., odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. mája 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti INLUX, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva podľa čl. 20 ústavy a čl. 11 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Cob 207/2015 z 10. februára 2016 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola v právnom postavení žalovanej účastníkom konania o zaplatenie sumy 4 404,83 € s príslušenstvom vedeného na Okresnom súde Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 29 Cb 141/2013. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom z 15. apríla 2015, ktorým bola sťažovateľke uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2 124,83 € s príslušenstvom. Z dôvodu sťažovateľkou podaného odvolania bol uvedený rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením z 5. júna 2015 (ktorým bol opravený výrok o trovách konania, pozn.) preskúmaný krajským súdom. Krajský súd napadnutý rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením potvrdil a zaviazal sťažovateľku zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania.

3. Podstata argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľky sa týka interpretácie § 675 Občianskeho zákonníka, ktorý upravuje lehotu na uplatnenie práva na odpustenie alebo na poskytnutie zľavy z nájomného. Žalobcom uplatnený nárok predstavoval dlžné nájomné za nebytové priestory, ktoré boli na základe nájomnej zmluvy prenechané do užívania sťažovateľke. Sťažovateľka však nemohla časť prenajatých priestorov v období

od novembra 2008 až do júla 2010 riadne užívať, preto vzniesla kompenzačnú námietku spočívajúcu v uplatnení nároku na zľavu z nájomného v zmysle § 674 Občianskeho zákonníka. Tento nárok si sťažovateľka uplatnila proti žalobcovi listom z 19. júla 2010. Všeobecné súdy na kompenzačnú námietku neprihliadli, pretože ju sťažovateľka uplatnila po uplynutí prekluzívnej lehoty určenej v § 675 Občianskeho zákonníka (šesť mesiacov, pozn.), ktorej začiatok súdy určili na čas, od kedy došlo k obmedzeniu užívania prenajatých priestorov. Podľa sťažovateľky však „... právo na nájomné nie je jedno, ale vzniká za každý deň užívania (resp. možnosti užívania) priestoru zo strany nájomcu“.

Sťažovateľka s takýmto výkladom § 675 Občianskeho zákonníka nesúhlasí, pretože je podľa nej v rozpore s účelom zákona, ako aj s ustálenou judikatúrou. Napadnutý rozsudok krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu z 15. apríla 2015, je podľa sťažovateľky v dôsledku týchto nedostatkov arbitrárny. V dôsledku arbitrárnosti napadnutého rozsudku krajského súdu došlo „... nielen k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivý proces, ale aj k zásahu do jeho práva na pokojné užívanie majetku“.

4. Vychádzajúc z uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jej základných práv zaručených ústavou a listinou, ako aj práv garantovaných dohovorom a dodatkovým protokolom (bod 1) napadnutým rozsudkom krajského súdu a aby napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 426/08).

8. Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, základného práva podľa čl. 20 ústavy a čl. 11 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu.

Ústavný súd poznamenáva, že medzi základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľným právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností a prípadné porušenie uvedených práv je preto potrebné posudzovať spoločne. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva

na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

9. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Predovšetkým ústavný súd pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

10. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali alebo v samotných rozhodnutiach, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

11. Vychádzajúc z mantinelov možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej právomoci všeobecných súdov preskúmal ústavný súd napadnutý rozsudok krajského súdu. Sťažovateľka vyjadruje zásadný nesúhlas s výkladom § 675 Občianskeho zákonníka, ktorý v prejednávanej veci aplikoval okresný súd a s ktorým sa krajský súd plne stotožnil

postupom v zmysle § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (platného a účinného v čase vydania napadnutého rozsudku, pozn.).

12. Podľa § 675 Občianskeho zákonníka právo na odpustenie alebo na poskytnutie zľavy z nájomného sa musí uplatniť u prenajímateľa bez zbytočného odkladu. Právo zanikne, ak sa neuplatní do šiestich mesiacov odo dňa, keď došlo ku skutočnostiam toto právo zakladajúcim.

13. Začiatok plynutia lehoty podľa § 675 Občianskeho zákonníka (šesť mesiacov, pozn.) na uplatnenie zľavy z nájomného bol okresným súdom a následne krajským súdom určený na čas, keď došlo k obmedzeniu v užívaní prenajatých priestoroch (v prípade sťažovateľky na november 2008). Sťažovateľka si právo na zľavu z nájomného uplatnila listom z 19. júla 2010, teda v čase, keď právo na poskytnutie zľavy z nájomného už zaniklo. Podľa sťažovateľky však právo na poskytnutie zľavy z nájomného nie je viazané na okamih vzniku prekážky v užívaní, ale na existenciu skutočností zakladajúcich právo na zľavu. Právo na zľavu tak vzniká za každý deň trvania prekážky samostatne. Na potvrdenie tohto právneho názoru sťažovateľka v sťažnosti poukazuje na údajnú ustálenú judikatúru či prax súdov, s ktorou je napadnutý rozsudok krajského súdu v „*príkrom rozpore*“. Sťažovateľka v tejto súvislosti uvádza „*stanovisko Najvyššieho súdu SSR, Cpj 11/77, z 15.6.1977, R 14/1978*“. Ústavný súd vo vzťahu k uvedenému stanovisku považuje za potrebné uviesť, že sa vzťahovalo na § 170 Občianskeho zákonníka, ktoré bolo zrušené zákonom č. 509/1991 Zb., ktorým sa mení, dopĺňa a upravuje Občiansky zákonník. Týmto zákonom došlo s účinnosťou od 1. januára 1992 k vypusteniu celej tretej, štvrtej a piatej časti Občianskeho zákonníka; konkrétne § 152 až § 414 Občianskeho zákonníka.

14. Zmienené „*stanovisko Najvyššieho súdu SSR, Cpj 11/77, z 15.6.1977, R 14/1978*“, ktoré tvorilo nosnú časť argumentácie uvedenej v sťažnosti, nebolo možné aplikovať na prejednávajúcu vec. Navyše, ustanovenie vyše dvadsať rokov neplatného § 170 Občianskeho zákonníka upravovalo zásadne odlišné spoločenské pomery – tzv. osobné užívanie bytov a úpravu úhrad za užívanie bytov a služby. V prípade sťažovateľky však išlo o dlžné nájomné za nebytové priestory. Uplatnená argumentácia sťažovateľky preto nie je

spôsobilá spochybnit' ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Právny výklad a ani závery krajského súdu nie sú svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov v prejednávacom prípade už zmieneného § 675 Občianskeho zákonníka, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sa sťažovateľka s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nie je sama osebe dôkazom jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným. Rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

15. Ústavný súd preto dospel k záveru, že argumentácia v tejto časti sťažnosti nie je spôsobilá spochybnit' ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu.

16. Sťažovateľka tiež namietala porušenie základného práva podľa čl. 20 ústavy a čl. 11 listiny, ako aj práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Sťažnosť vo vzťahu k týmto právam nie je kvalifikovane odôvodnená, hoci sťažovateľka je zastúpená advokátom, ktorý ústavnú sťažnosť aj koncipoval. V sťažnosti je v tejto časti iba uvedené, že došlo „... k zásahu do jej práva na pokojné užívanie majetku“. Ústavný súd zdôrazňuje, že uvedenými ustanoveniami ústavy a listiny sa zaručuje ochrana vlastníctva, vlastníckeho práva, právo dediť majetok či vyvlastnenie. V prípade čl. 1 dodatkového protokolu ide o ochranu majetku. Sťažovateľka užívala nebytové priestory na základe nájomnej zmluvy, pretože nebola ich vlastníkom. Preto napadnutým rozsudkom nemohlo ani dôjsť k porušeniu týchto práv sťažovateľky hmotného charakteru. Z uvedeného je zrejmé, že niet príčinnej súvislosti medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ústavy a čl. 11 listiny či práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

17. Ústavný súd konštatuje, že nezistil možnosť sťažovateľkou namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1

listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a ani porušenia jej základného práva podľa čl. 20 ústavy a čl. 11 listiny a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu. Preto bola sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní v celom rozsahu odmietnutá podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

18. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. apríla 2017